

поєднуючись утворювала людину. Християнська теза “прах до праху” тут нібито доповнюється “душа до душ”. Звичайно цей принцип є протилежним християнській ідеї безсмертя душі, що продовжує існувати у трансцендентному світі як окреме від інших сутностей утворення, після закінчення фізичного існування людини.

Ідея щодо відсутності потойбічного існування людини, хай навіть у формі індивідуалізованої духовної субстанції, вкоріненість у актуальному бутті, є одним з передумов формування колективізму як характерної риси китайського менталітету, яка є протилежністю західному індивідуалізму. При дослідженні Європейської системи цінностей, було проведено опитування населення дев'яти країн Європи (1981 рік), переважна більшість населення віддали перевагу свободи над рівністю. Чим більш індивідуалістичним є населення країни, тим сильніше її громадяни налаштовані на перевагу свободи в порівнянні з рівністю.

У колективістській культурі, таким, що активізується може бути тільки інтерес і вигода групи, в яку входить індивідум і яка легко може зажадати від свого члена злитися і не виділятися з числа інших членів групи. Як відмітив один перекладач групи американських туристів в Китаї, сама ідея, що виражається ідіомою “роби свою власну справу”, неперекладна на китайську мову” [3, с. 26].

Таким чином, зовнішні фактори формування особистості людини Заходу і Сходу визначили особливості конкретного прояву феномену особистості людини західного та східного типу, до якої належить і представники китайського етносу.

Для людини Заходу її хронотоп є завжди визначеним, оскільки вона перебуває у конкретному теперішньому, визначеному відносно минулого, що йому передує, та майбутнього, прийде за ним. Подібне відчуття часу дає можливість усвідомлювати себе як те, що піддається змінам, і може служити об'єктом порівняння.

Для східної людини, існування у режимі циклічного часу породжує відчуття вічного повтору, відчуття іманентності власного буття буттю світу, природи. Те, що було, було тим, що повториться, тому об'єктивне знання про перше не є цінністю. Усвідомлення свого просторового положення людиною Заходу відбувається з позиції власної центрованості: Я і те, що поруч зі мною. Людина Сходу, визначає своє положення, виходячи з позиції: щось і Я поруч з ним.

Топологічне відчуття людини Заходу ґрунтується на розділенні світу матеріального та духовного, тоді як холі стичне світосприйняття людини Сходу поширюється і на сферу духовних сутностей, які розглядаються як частина дійсності, і таким чином, світосприйняття доповнюється містичною складовою.

Використана література:

1. *Васильев Л. С.* Древний Китай: в 3 т. / Л. С. Васильев; Ин-т востоковедения РАН. – М.; Вост. Лит, 1995. – Е. 3: Период Чжаньго (V-III вв. До н. э.). – 2006. – 679 с.
2. *Торчинов Е. А.* Понятие “бессмертный” в даосской традиции / Е. А. Торчинов // Проблемы Дальнего Востока. – 1993. – № 5. – С. 160-170.
3. *Торчинов Е. А.* Пути философии Востока и Запада: познание запредельного / Е. А. Торчинов. – СПб.: “Азбука-классика”, “Петербургское востоковедение”, 2007. – 480 с.

Аннотация

В данной статье рассматриваются ментальные, культурные, мировоззренческие характеристики формирования личности человека Востока и Запада.

Annotation

This article explores the the mental, cultural, ideological characteristics of the formation of human personality of the East and the West.

УДК 37.011.3 – 051:613.8

Кокойло Ю. О., Строяновська О. В.

МОДЕЛЬ ФОРМУВАННЯ ПОТРЕБИ У ЗДРОВОМУ СПОСОБІ ЖИТТЯ У МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ

Здоров'я людини є невід'ємним компонентом її становлення, розвитку як особистості, виконання громадянських та професійних функцій. Вивчаючи проблему систематичного погіршення стану здоров'я населення країни, ми дійшли висновку, що можливість збереження та зміцнення здоров'я людини цілком залежить від способу її життя.

Ми вважаємо, що з метою збереження та зміцнення власного здоров'я, людина повинна систематично дотримуватися норм і правил здорового способу життя (ЗСЖ). Так, на думку В. М. Оржеховської, ЗСЖ – це життєдіяльність, спрямована на збереження і покращення здоров'я людей, форма життєдіяльності, яка може забезпечити стан повного фізичного, душевного і соціального благополуччя [2]. Але, нажаль, виникає цілком закономірна проблема, пов'язана з тим, що неможливо

повноцінно забезпечити дотримання людиною ЗСЖ в умовах сучасного суспільства, що пов'язано з: великою кількістю неконтрольованої негативної реклами; постійно зростаючою кількістю послуг та пропозицій, які призводять до погіршення якості життя людини (неякісні продукти харчування); негативним прикладом батьків, родичів, старших товаришів тощо; зорієнтованістю на матеріальні блага (дорогий автомобіль, квартира тощо); браком часу та грошей на здійснення профілактичних заходів; відсутністю потреби піклуватися про здоров'я до моменту його втрати.

Саме тому ми переконані, що для систематичного дотримання індивідом ЗСЖ необхідно формувати у нього ціннісне ставлення до власного здоров'я та потребу у ЗСЖ. На формування потреби у ЗСЖ впливають такі психолого-педагогічні умови, як сімейне виховання, впровадження в практику спеціальних навчальних предметів та курсів у закладах освіти, загальнодержавні заходи зі збереження здоров'я та пропаганди ЗСЖ.

Звичайно, в ідеалі, формування потреби у ЗСЖ потрібно розпочинати в сім'ї з перших років життя дитини, проте далеко не в кожній сім'ї здоров'ю та ЗСЖ приділяється належна увага, а останнім часом через необхідність працювати на декількох роботах, батьки взагалі забувають про власне здоров'я та здоров'я своїх дітей.

Ще однією, зазначеною нами, психолого-педагогічною умовою формування потреби у ЗСЖ є впровадження в практику спеціальних навчальних предметів та курсів у закладах освіти. Останнім часом збільшилася кількість навчальних дисциплін, спрямованих на збереження здоров'я учнів, до яких належать: "Основи здоров'я", "Основи медичних знань", "Основи безпеки життєдіяльності", "Людина і світ" тощо. Але, незважаючи на досить широке коло шкільних предметів, які пропагують здоров'я та ЗСЖ, фактична ситуація стану здоров'я учнів є невтішною.

З огляду на вище зазначене, ми можемо зробити висновок про те, що вчителі, які навчають і виховують дітей, повинні дотримуватися ЗСЖ, демонструвати учням власний приклад здорової особистості, бути готовими до виховання в учнів ціннісного ставлення до здоров'я та формування у них потреби у ЗСЖ. Саме тому, нами було здійснено пілотне дослідження готовності сучасних учителів до формування потреби у ЗСЖ в учнів, результати якого свідчать про середній рівень здоров'я досліджуваних учителів, недотримання ними норм і правил ЗСЖ, їхню неготовність до формування потреби у ЗСЖ в учнів [1]. У зв'язку з неготовністю вчителів формувати потребу у ЗСЖ в учнів, ми вважаємо за необхідне сприяти формуванню цієї потреби у вчителів ще на етапі їхнього професійного становлення, під час навчання у вищому навчальному педагогічному закладі, тобто у майбутніх учителів. Ми визначили критерії сформованості потреби у ЗСЖ, до яких належать: усвідомлення цінності здоров'я; отримання знань, умінь і навичок (ЗУН) зі ЗСЖ; застосування на практиці ЗУН зі ЗСЖ; реалізація власних способів збереження здоров'я.

На нашу думку, на сьогоднішній день розробка та впровадження в практику методів активного соціально-психологічного навчання є найважливішою психолого-педагогічною умовою формування потреби у ЗСЖ у майбутніх учителів. Отже, нами було розроблено соціально-психологічний тренінг для майбутніх учителів "Формування потреби у здоровому способі життя" (див. табл. 1).

Таблиця 1

**Зміст програми соціально-психологічного тренінгу
"Формування потреби у здоровому способі життя"**

Етапи	Тривалість етапів	Назва етапів тренінгу	Критерії сформованості потреби у здоровому способі життя (ЗСЖ)
Етап I	12 годин (6 занять)	Етап пізнання духовних цінностей, зокрема цінності здоров'я	Усвідомлення цінності здоров'я
Етап II	8 годин (4 заняття)	Етап оволодіння знаннями, уміннями та навичками зі ЗСЖ	Отримання знань, умінь і навичок зі ЗСЖ
Етап III	8 годин (4 заняття)	Етап застосування на практиці знань, умінь і навичок зі здорового способу життя (ЗСЖ)	Застосування на практиці знань, умінь і навичок зі ЗСЖ
Етап IV	12 годин (6 занять)	Етап формування та реалізації власних способів збереження здоров'я	Реалізація власних способів збереження здоров'я

Даний тренінг вирішував такі завдання: визначити рівень знань студентів про здоров'я та способи його збереження, надати інформацію про здоров'я та ЗСЖ, сприяти усвідомленню місця здоров'я в ієрархії цінностей, формувати стійку потребу бути здоровими, забезпечити пошук власних ефективних способів збереження здоров'я, формувати ЗУН зі ЗСЖ, визначити бажаний рівень якості життя майбутніх учителів, формувати стійку потребу у ЗСЖ. Програма тренінгу розрахована на 40 годин (IV етапи) групової роботи, спрямованої на досягнення кінцевої мети - сформованої потреби у ЗСЖ. Програма тренінгу розрахована на 40 годин (IV етапи) групової роботи, спрямованої на досягнення кінцевої мети - сформованої потреби у ЗСЖ. Етапи тренінгу, їх тривалість та критерії сформованості потреби у ЗСЖ представлені у таблиці 1.

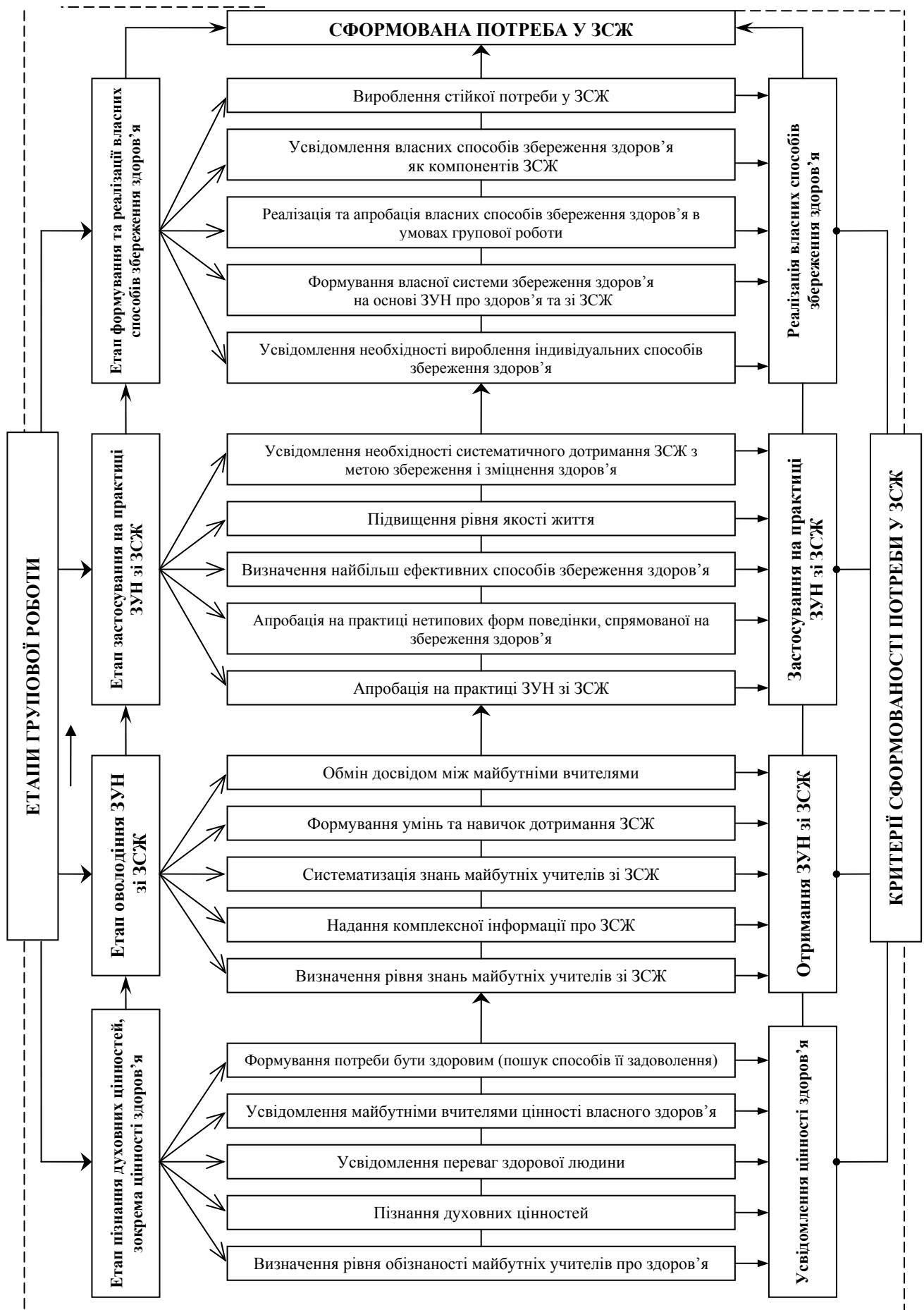

Рис. 1. Модель формування потреби у здоровому способі життя у майбутніх учителів

В основу зазначеного соціально-психологічного тренінгу лягла модель формування потреби у ЗСЖ у майбутніх учителів, представлена на рисунку 1. Аналізуючи участь майбутніх учителів у, визначених на рис. 1, етапах групової роботи, ми можемо детально розкрити їх зміст та, враховуючи результати, зазначити високу ефективність запропонованої моделі.

Таким чином, соціально-психологічний тренінг “Формування потреби у здоровому способі життя” – це головна психолого-педагогічна умова розвитку потреби у ЗСЖ у майбутніх учителів, оскільки він одночасно забезпечує навчання, виховання, розвиток, тренування, обмін досвідом між учасниками і дозволяє їм під керівництвом тренера виробити такі способи поведінки, які сприятимуть систематичному дотриманню норм і правил ЗСЖ.

Використана література:

1. Кокойло Ю. О. Особливості готовності вчителів до формування потреби у здоровому способі життя в учнів / Ю. О. Кокойло // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія № 12. Психологічні науки : зб. наукових праць. – К. : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2012. – № 38 (62). – С. 97-105.
2. Оржеховська В. М. Педагогіка здорового способу життя / В. М. Оржеховська // Проблеми освіти : наук.-метод. зб. / кол. авт. – К. : Інститут інноваційних технологій і змісту освіти, 2006. – Вип. 48. – 223 с.

Анотація

В статтє рассматривается проблема формирования потребности в здоровом образе жизни (ЗОЖ), описываются психолого-педагогические условия ее формирования у будущих учителей, обосновывается использование социально-психологического тренинга как главного психолого-педагогического условия формирования потребности в ЗОЖ.

Annotation

In article is studied the problem of the formation of the need for a healthy lifestyle (HLS), described psychological and pedagogical conditions of that need of the future teachers, demonstrated the use of socio-psychological training as the main psycho-pedagogical conditions of formation of the need for healthy lifestyles.

УДК 379.823:7.094

Крилова В. О.

ГЕРОЙ ЯК УСОБЛЕННЯ ЛЮДСЬКОГО “Я” В КІНОМИСТЕЦТВІ

Кіномистецтво претендує на особливу роль в житті людини – залишаючись результатом її художньої діяльності, воно змінює її природу та спрямовує особистісний розвиток.

Ще від самого народження людина сприймає світ у своєрідній рамці. У зовнішньому, фізичному прояві цієї рамкою виступає кут зору, яким обмежується сприйняття того, що ми бачимо. Внутрішній світ формується через призму світогляду та чуття.

З появою кіно людина перенесла своє відчуття та розуміння світу у формі рухливих картинок, які втілили специфічне *екранне бачення*, закладене в людській природі.

В контексті методології метаантропології, що аналізує людське буття та людську природу в буденному, граничному та метаграничному вимірах [3, с. 207-212], можна стверджувати, що у природі людини закладена не лише воля до самозбереження та продовження роду, а й воля до пізнання і творчості – як себе так і навколишнього світу, а також воля до любові та свободи, що утворюють цілісність людського світогляду та буття [4].

Скеровуючись волею до пізнання і творчості, людство породжує та розвиває культуру, в якій відбувається звільнення від буденного. Специфікою екранної культури виступає те, що глядач, а подекуди і автор, ідентифікують себе з героєм екранного твору в значно більшій мірі, ніж з героєм живопису, скульптури, або художньої фотографії.

Ідентифікація з екраним героєм може суттєво впливати на самоідентифікацію людини, приводити до зміни самоусвідомлення та відношення до себе, що, кінець кінцем, означає зміну світогляду та світовідношення. Це добре показує Г. Чміль. “Зустріч глядача з екраном є ціннісним актом, – зазначає дослідниця, – подією людської самоідентифікації, яка розкриває сутність унікальності та плінності людського життя” [5, с. 13].

Безсумнівно, кіно є такою зустріччю глядача з екраном, в якій і *завдяки якій* маємо глибинні екзистенціальні та світоглядні зміни. Як це відбувається? Для відповіді на це запитання звернемося до проекту кіноантропології, запропонованого Г. Чміль. Кіноантропологія базується на людському типі, який Ж. Бодрійяр назвав Людиною телематичною. За думкою Г. Чміль, “просякнута й кодована екраном Людина телематична починає думати й жити екраними образами, засвоює мову екрану, відкриваючи для себе нову галузь предметної уяви. Ця уява розширюється й збільшується, збагачується життєвий досвід, набутий за допомогою життєвих форм...” [5, с. 10], що стає приводом для актуалізації особистісного потенціалу людини.

Важливо усвідомити вплив на буття й природу людини специфічної для кіномистецтва динамічної